

LA PRIVATITZACIÓ DE L'AIRE

Feia segles que la terra havia sigut privatitzada i parcel·lada per *dret diví*, segons deien els amos, un eufemisme que generalment amagava invasions guerreres amb les consegüents destruccions i massacres per a apropiarse per la força del territori i fins i tot dels seus habitants. Posteriorment, oblidat ja l'origen de la propietat, les terres anaven passant com a herència de pares a fills, fins que apareixia algun descendent maldestre, desafortunat o inquiet que acabava venent-les a un altre propietari.

L'aigua, potser per la seua naturalesa fluïda i dispersa, va discórrer lliure o compartida comunament fins al segle passat. Fou durant l'època moderna, privatitzats ja pràcticament tots els recursos naturals, quan alguns especuladors repararen en les enormes possibilitats que oferia el líquid element; llavors les autoritats decidiren privatitzar també l'aigua "per a millorar la qualitat i assegurar el proveïment a tots els ciutadans", això digueren ells. Al seu favor tenien el precedent de les embotelladores, que s'havien apropiat dels brolladors naturals per a vendre l'aigua envasada als rics i a les poblacions que tenien els seus pous massa contaminats.

Certes comunitats no ho varen entendre i rebutjaren que les empreses adjudicatàries s'apoderaren fins i tot de l'aigua de pluja. En algunes ciutats inclús esclataren revoltes que frenaren temporalment la privatització, però foren simples excepcions i a la llarga tothom acabà acceptant-ho com una cosa inevitable, una necessitat històrica.

I al final, per evolució lògica, tocava privatitzar l'únic que quedava lliure: l'aire, un nou filó d'or a disposició dels més espavilats. De fet, a Tòquio ja havien instal·lat màquines expenedores d'aire net perquè els sofrits vianants pogueren donar-se un respir de tant en tant en els carrers amb més pol·lució, unes màquines escurabutxaques que generaven grans beneficis

LA PRIVATIZACIÓN DEL AIRE

Hacía siglos que la tierra había sido privatizada y parcelada por *derecho divino*, según decían los amos, un eufemismo que generalmente escondía invasiones guerreras con las consiguientes destrucciones y masacres para apropiarse por la fuerza del territorio e incluso de sus habitantes. Posteriormente, olvidado ya el origen de la propiedad, las tierras iban pasando como herencia de padres a hijos, hasta que aparecía algún descendente torpe, desafortunado o inquieto que acababa vendiéndolas a otro propietario.

EL agua, quizás por su naturaleza fluida y dispersa, discurrió libre o compartida comunamente hasta el siglo pasado. Fue durante la época moderna, privatizados ya prácticamente todos los recursos naturales, cuando algunos especuladores repararon en las enormes posibilidades que ofrecía el líquido elemento; entonces las autoridades decidieron privatizar también el agua "para mejorar la calidad y asegurar el abastecimiento a todos los ciudadanos", eso dijeron ellos. A su favor tenían el precedente de las embotelladoras, que se habían apropiado de los manantiales naturales

para vender el agua envasada a los ricos y a las poblaciones que tenían sus pozos demasiado contaminados.

Ciertas comunidades no lo entendieron y rechazaron que las empresas adjudicatarias

se apoderaran hasta del agua de lluvia. En algunas ciudades incluso estallaron revueltas que frenaron temporalmente la privatización, pero fueron simples excepciones y a la larga todo el mundo acabó aceptándolo como algo inevitable, una necesidad histórica.

Y al final, por evolución lógica, tocaba privatizar lo único que quedaba libre: el aire, un nuevo filón de oro a disposición de los más espavilados. De hecho, en Tokio ya habían instalado máquinas

als propietaris.

La qüestió va sorgir perquè nombrosos governs locals, regionals i centrals estaven tan endeutats, després de dècades de pèssima gestió, nepotisme, obres faraòniques i corrupció generalitzada, que ja no podien finançar-se ni tan sols retallant els escassos serveis que encara oferien. Tampoc podien augmentar els impostos que cobraven perquè les classes mitjanes estaven ja espremudes al màxim, les baixes massa empobrides i les altes, d'una forma o altra, sempre acabaven escaquejant-se sense pagar a penes. D'altra banda, feia temps que havien venut les empreses públiques, les caixes d'estalvis, fins i tot serveis tan importants com la neteja viària, la recollida i tractament del fem, la depuració d'aigües, etc., de manera que no els quedava ja res per vendre o *externalitzar*, com deien ells...

Així les coses, algun assessor espavilat es fixà en aquest recurs natural i el va veure com un altre més, perfectament gravable. Llavors se li va ocórrer que els governs, com a representants legítims dels ciutadans, podien declarar-se usufructuaris i administradors de l'aire, amb la finalitat de crear un nou impost sobre el seu consum. No obstant açò, al principi negaren reiteradament que la mesura anara encaminada a crear un nou impost i ho justificaren novament amb la *milonga* de millorar i assegurar la qualitat de l'aire. A més, raonaven els portaveus governamentals, si l'aire era de tots i a tots els representava el govern, aleshores l'aire havia de ser del govern, per delegació directa del poble. Un sil·logisme molt raonable, almenys per a governants i especuladors, que estaven absolutament entusiasmats amb el projecte.

La majoria no ens deixàrem enganyar i ho rebutjàrem, pràcticament ningú ho volia, però clar, no anàvem a eixir a ocupar els carrers i les places per a tirar fora de les institucions aquells governants, encara que foren uns corruptes reincidents i coneguts per tothom, perquè al cap i a la fi els havíem votat nosaltres mateixos, bo, la majoria de nosaltres, concretament un 47% dels votants, o siga el 23% de tota la ciutadania.

expendedoras de aire limpio para que los sufridos peatones pudieran darse un respiro de vez en cuando en las calles con más polución, unas máquinas tragaperras que generaban grandes beneficios a los propietarios.

La cuestión surgió porque numerosos gobiernos locales, regionales y centrales estaban tan endeudados, tras décadas de pésima gestión, nepotismo, obras faraónicas y corrupción generalizada, que ya no podían financiarse ni siquiera recortando los escasos servicios que todavía ofrecían. Tampoco podían aumentar los impuestos que cobraban porque las clases medias estaban ya exprimidas al máximo, las bajas demasiado empobrecidas y las altas, de una forma u otra, siempre acababan escaqueándose sin pagar apenas. Por otro lado, hacía tiempo que habían vendido las empresas públicas, las cajas de ahorros, incluso servicios tan importantes como la limpieza viaria, la recogida y tratamiento de la basura, la depuración de aguas, etc., de modo que no les quedaba ya nada por vender o *externalizar*, como decían ellos...

Así las cosas, algún asesor avisado se fijó en este recurso natural y lo vio como otro más, perfectamente gravable. Entonces se le ocurrió que los gobiernos, como representantes legítimos de los ciudadanos, podían declararse usufructuarios y administradores del aire, con el fin de crear un nuevo impuesto sobre su consumo. No obstante, al principio negaron reiteradamente que la medida fuera encaminada a crear un nuevo impuesto y lo justificaron nuevamente con la *milonga* de mejorar y asegurar la calidad del aire. Además, razonaban los portavoces gubernamentales, si el aire era de todos y a todos representaba el gobierno, entonces el aire tenía que ser del gobierno, por delegación directa del pueblo. Un silogismo muy razonable, al menos para gobernantes y especuladores, que estaban absolutamente entusiasmados con el proyecto.

La mayoría no nos dejamos embaucar y lo rechazamos, prácticamente nadie lo quería, pero claro, no íbamos a salir a ocupar las calles y las plazas para echar de las instituciones aquellos

Amb aquesta enèsima crisi, que ha destrossat la nostra economia, bastant fèiem els ciutadans amb aguantar cada dia els problemes del treball, qui el tenia, i les hipoteques, qui encara tenia casa; era preferible oblidar-se de tot i entretenir-se amb el futbol, les falles, les processons, els bous, les pel·lícules, els *whatsapps* i les xarxes socials, encara sort que tenim l'internet. A més, al final prometeren que sols seria una taxa temporal, reversible, fins que passara la crisi, i només hauríem de pagar uns cèntims per cada metre cúbic de l'aire que respiràrem, els cotxes ni tan sols pagarien, per a no baixar més les seues vendes...

No obstant això, les necessitats de finançament continuaren acuitant els governs i aquests no tardaren molt en hipotecar i vendre els drets d'usdefruit de l'aire. Per això feren una ordenança i els adjudicaren al millor postor, al més amic digueren les males llengües.

La *liberalització* de l'aire acabà estenent-se per tot el món. Com sempre, alguns s'oposaren però el progrés i els mercats els passaren per damunt implacablement. Al final la mesura conjuntural arribà a tots els països i es va convertir en permanent, definitiva.

En pocs anys, multinacionals com *Air for All & Cia* cresqueren com la bromera, absorbint les companyies regionals, i els seus principals inversors es feren immensament rics. El negoci de l'aire es va convertir en l'estrella de les borses de Wall Stret, Tòquio, Hong Kong, Berlín, Londres, París, Moscou, etc. etc.

Avui, tots els ciutadans del món paguem per l'aire que respirem. Al principi era una quota insignificant però conforme creixien més i més els deutes de les nostres institucions, quelcom

governantes, aunque fueran unos corruptos reincidentes y conocidos por todo el mundo, porque al fin y al cabo los habíamos votado nosotros mismos, bueno, la mayoría de nosotros, concretamente un 47% de los votantes, o sea el 23% de toda la ciudadanía.

Con esta enésima crisis, que ha destrozado nuestra economía, bastante hacíamos los ciudadanos con aguantar cada día los problemas del trabajo, quién lo tenía, y las hipotecas, quienes todavía tenía casa; era preferible olvidarse de todo y entretenerse con el fútbol, las fallas, las procesiones, los bueyes, las películas, los *whatsapps* y las redes sociales, suerte que tenemos internet. Además, al final prometieron que sólo sería una tasa temporal, reversible, hasta que pasara la crisis, y solo tendríamos que pagar unos céntimos por cada metro cúbico del aire que respiráramos, los coches ni siquiera pagarían, para no bajar más sus ventas...

No obstante, las necesidades de financiación continuaron acuciando a los gobiernos y estos no tardaron mucho en hipotecar y vender los derechos de usufructo del aire. Para ello hicieron una ordenanza y los adjudicaron al mejor postor, al más amigo dijeron las malas lenguas.

La *liberalización* del aire acabó extendiéndose por todo el mundo. Como siempre, algunos se opusieron pero el progreso y los mercados

les pasaron por encima implacablemente. Al final la medida coyuntural llegó a todos los países y se convirtió en permanente, definitiva.

En pocos años, multinacionales como *Air for All & Cia* crecieron como la espuma, absorbiendo las compañías regionales, y sus principales inversores se hicieron inmensamente ricos. El

realment sorprenent perquè ja no oferien serveis ni res, la cotització del metre cúbic d'aire va anar pujant, imparable, fins arribar a preus vertaderament prohibitius per als pobres, que cada vegada es veien menys pels carrers...

I ara ens toca a les arruïnades classes mitjanes.

Jo ensenyava Història en un liceu públic i vaig perdre el meu treball fa anys, quan privatitzaren completament l'educació. Després em tornaren a contractar a temps parcial, amb les mateixes hores però amb un sou més reduït i quasi sense drets laborals.

Així em vaig anar endeutant a poc a poc i hagué de re-hipotecar l'habitatge perquè el meu fill, la meua dona i jo poguérem seguir menjant i respirant. L'economia no va millorar mai i el banc ens va llevar el pis, aleshores haguérem de malvendre els mobles i allotjar-nos en una cabanya que construïrem nosaltres mateixos, amb deixalles que trobàrem pels afores.

Avui, amb prou feines podem menjar perquè m'han tornat a retallar el salari i em queden un parell de dies per aconseguir diners d'algun prestamista i pagar el nostre aire. Si no ho aconseguisc l'*AfA&Cia* ens denunciarà i quan ens porten davant el jutge, aquest no dubtarà en condemnar-nos a la cambra de buit per incomplir la llei de l'aire i no pagar les nostres quotes. I si ho aconseguisc, no sé com li tornaré després els diners al prestador...

Estic desesperat. Què puc fer?

negocio del aire se convirtió en la estrella de las bolsas de Wall Street, Tokio, Hong Kong, Berlín, Londres, París, Moscú, etc. etc.

Hoy, todos los ciudadanos del mundo pagamos por el aire que respiramos. Al principio era una cuota insignificante pero conforme crecían más y más las deudas de nuestras instituciones, algo realmente sorprendente porque ya no ofrecían servicios ni nada, la cotización del metro cúbico de aire fue subiendo, imparable, hasta alcanzar precios verdaderamente prohibitivos para los pobres, que cada vez se veían menos por las calles...

Y ahora nos toca a las arruinadas clases medias.

Yo enseñaba Historia en un liceo público y perdí mi trabajo hace años, cuando privatizaron completamente la educación. Después me volvieron a contratar a tiempo parcial, con las mismas horas pero con un sueldo más reducido y casi sin derechos laborales.

Así me fui endeudando poco a poco y tuve que rehipotecar la vivienda para que mi hijo, mi mujer y yo pudiéramos seguir comiendo y respirando. La economía no mejoró nunca y el banco nos quitó el piso, entonces tuvimos que malvender los muebles y alojarnos en una cabaña que construimos nosotros mismos, con desechos que encontramos por las afueras.

Hoy, apenas podemos comer porque me han vuelto a recortar el salario y me quedan un par de días para conseguir dinero de algún prestamista y pagar nuestro aire. Si no lo consigo la *AfA&Cia* nos denunciará y cuando nos lleven ante el juez, este no dudará en condenarnos a la cámara de vacío por incumplir la ley del aire y no pagar nuestras cuotas. Y si lo consigo, no sé cómo le devolveré después el dinero al prestamista...

Estoy desesperado. ¿Qué puedo hacer?

(Publicat en 2014, quan encara governava el PP, al diari La Veu del PV

<https://www.diarilaveu.cat/veus/la-privatitzacio-de-laire-per-pedro-dominguez-gento-342977/>)